

Līdzsvars starp mežsaimniecību un medību saimniecību

E. Leišavnieks
G. Ščepaniks
Rīga, 05.12.2017

LATVIJAS VALSTS MEŽI

Kā rīkoties?

Apsaimniekot mežu
rūpīgi

(kvalitatīvi un kompetenti)

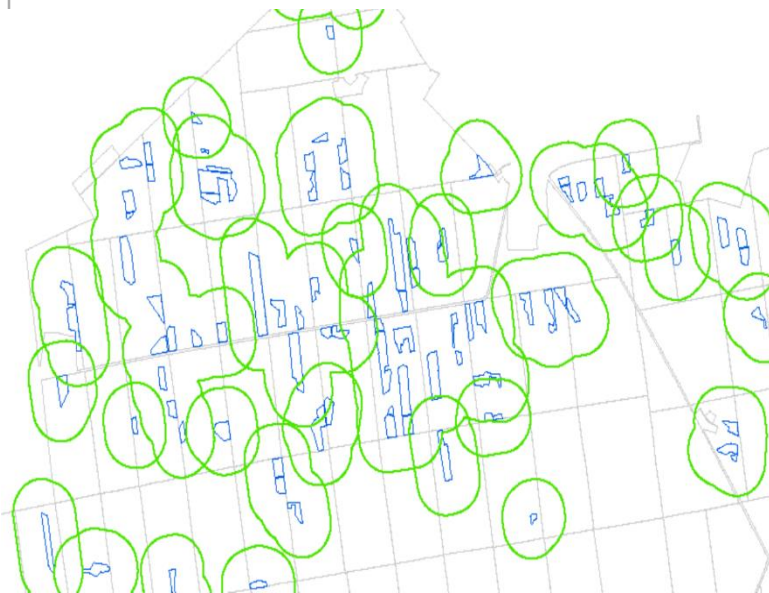
Medīt vairāk

Apsaimniekot mežu rūpīgi (kvalitatīvi un kompetenti)

Meža aizsardzība (risku vērtēšana)

Datu slāni veido:

- ❖ Esošajā gadā fiksētie briežu dzimtas dzīvnieku bojājumi ar intensitāti no 10%;
 - ❖ Nogabali, kur esošajā un iepriekšējā gadā veikti aizsardzības pasākumi (lietori repelenti un stumbru aizsardzības līdzekļi)
-
- ❖ Iepriekšminētajiem nogabaliem tiek apvilкта 300m liela buferjosla;
 - ❖ Teritorijas, kurās buferjoslas savstarpēji saskaroties veido poligonu, kas lielāks par 100ha, uzskatāms par briežu dzimtas dzīvnieku **riska teritoriju**

Apsaimniekot mežu
rūpīgi
(kvalitatīvi un kompetenti)

Atšķirīga meža apsaimniekošana

Meža apsaimniekošanas darbības bojājumu riska teritorijās:

- 1) Papildināšanu veicam ar lielāku koku skaitu un lielāka izmēra stādāmo materiālu.
- 2) Agrotehniskā kopšanā saglabājam aizzēlumu starp izkoptajām joslām.
- 3) Priežu jaunaudzēs $H < 0.7$ m, kopšanu veicam veģetācijas perioda sākumā.
- 4) Priežu un apšu jaunaudzēs mērķa sugas retināšanu uzsākam $H > 5$ m.
- 5) Jaunaudžu kopšanā saglabājam lielāku mērķa sugas koku skaitu.

Apsaimniekot mežu
rūpīgi
(kvalitatīvi un kompetenti)

Atšķirīga meža apsaimniekošana

Papildus meža apsaimniekošanas darbības bojājumu mazināšanā

- 1) Jaunaudžu kopšanā saglabāsim līdz 2m augstas pameža un paaugas koku, krūmu sugas (pīlādži, kārkli, ozoli, oši, liepas, kļavas u.c.), kas netraucē mērķa sugas koku augšanai;
- 2) Priežu jaunaudzēs jaunaudžu kopšanā saglabāsim bojātos kokus, kas netraucē mērķa sugas koku augšanai;
- 3) Priežu jaunaudzēs ar augstumu virs 2m jaunaudžu kopšanā atstāt ne vairāk kā 1000 gab/ha bērza celmus, ceļgala/vidukļa augstumā Ln un Mr meža tipos, kopšanu veicot marta, jūlija mēnesī

Statuss

Vērtēšanā

Apsaimniekot mežu
rūpīgi
(kvalitatīvi un kompetenti)

Atšķirīga meža apsaimniekošana

Papildus meža apsaimniekošanas darbības bojājumu mazināšanā

Statuss

- 4) Meža masīvos, kas robežojas ar lauksaimniecības zemēm 250 m platā joslā no mežmalas izvērtēsim priedes stādīšanu, ja atbilstoši atjaunošanas vadlīnijām var izvēlēties citu sugu vai atjaunošanas veidu;
- 5) Izstrādāti kritēriji dzīvnieku piebarošanas lauču plānošanai un apsaimniekošanai:
- Visiem meža masīviem >500ha analizējām dzīvnieku barošanās lauču un meža lauču īpatsvaru uz 1000ha meža zemju
 - Noteicām optimālo lauču īpatsvaru - (2ha/ 1000ha meža zemju)
 - Ja esošais īpatsvars mazāks par optimālo, tuvumā esošās zemju kategorijas primāri piedāvājam medību tiesību lietotājam meža dzīvnieku barošanās lauču ierīkošanai

Apsaimniekot mežu
rūpīgi
(kvalitatīvi un kompetenti)

Atšķirīga meža apsaimniekošana

Papildus meža apsaimniekošanas darbības bojājumu mazināšanā

- 7) Krājas kopšanas cirtēs saglabāt pameža un paaugas koku, krūmu grupas (pīlādži, apses, kārkli, ozoli, oši, liepas, kļavas u.c.), kas neapdraud mežistrādes darbu drošību un kvalitāti
- 8) Veicot kailcirti (no oktobra līdz marta mēnesim) sagatavotās enerģētiskās koksnes zaru čupas saglabāsim cirmsmās nepievestas līdz 1.aprīlim.

Statuss

Apsaimniekot mežu
rūpīgi
(kvalitatīvi un kompetenti)

Darbinieku apmācības

Apsaimniekot mežu
rūpīgi
(kvalitatīvi un kompetenti)

Mežaudzes aizsardzības izmaksas

	1. gads	2.gads	3.gads	4.gads	5.gads	6.gads	7.Gads
Atjaunoto platību aizsardzība							
Jaunaudžu stumbru aizsardzība (Trico)							
Jaunaudžu stumbru aizsardzība (Aizsargspirāle)							
Kopējās izmaksas:	288 EUR				468 EUR		1126 EUR

Aptuvenas aizsardzības izmaksas teritorijās ar augstu dzīvnieku risku

Kā rīkoties?

Apsaimniekot mežu
rūpīgi

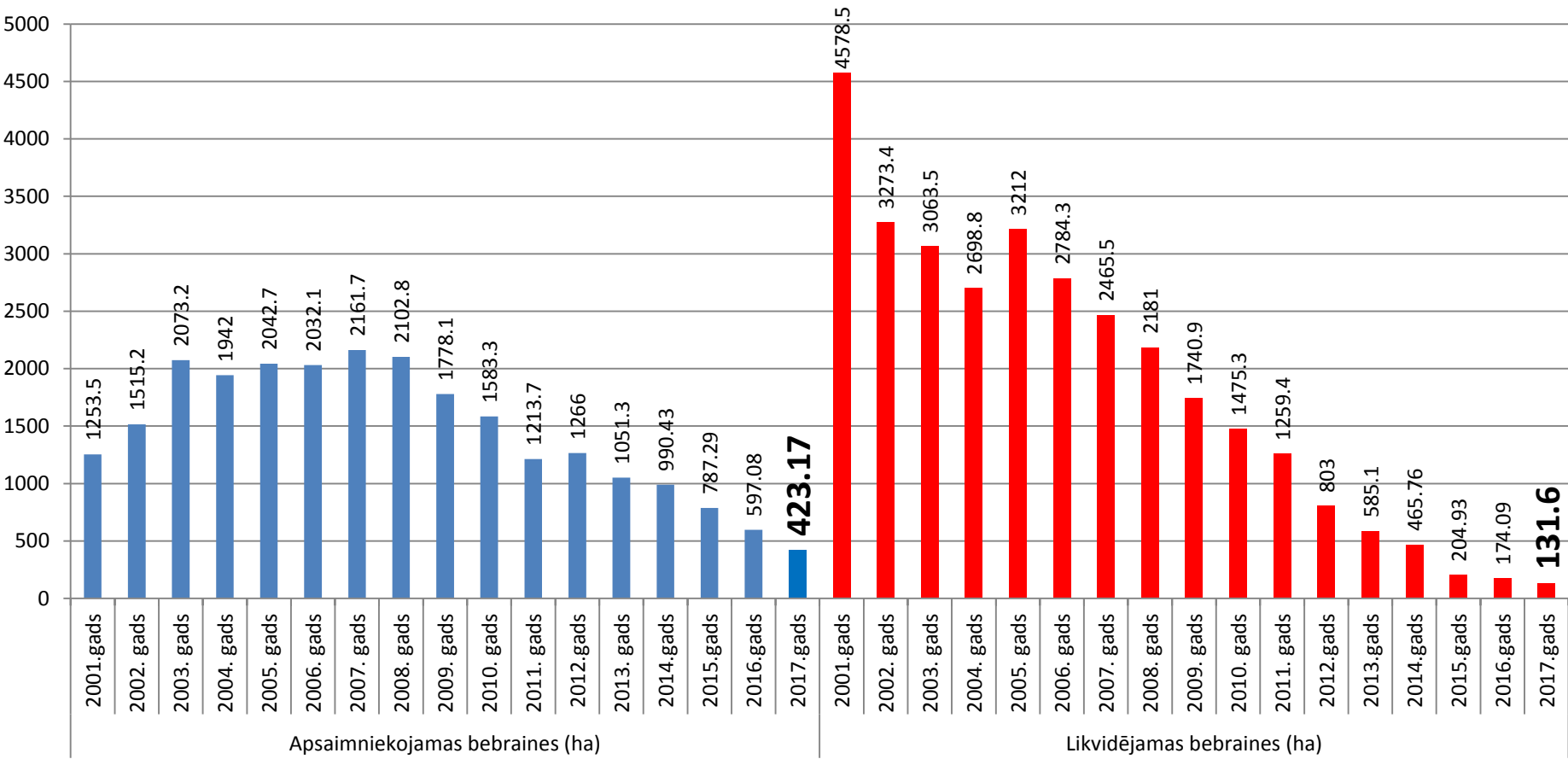
(kvalitatīvi un kompetenti)

Medīt vairāk

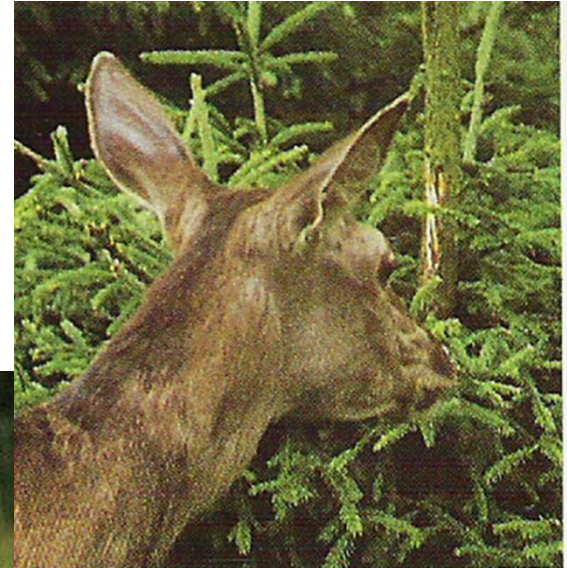
Bebraiņu monitorings

Apsaimniekojamu un likvidējamu bebraiņu platību dinamika LVM mežos 2001-2017.gads.

Briežu dzimtas dzīvnieku postījumu samazināšana

LVM rīcība atkarībā no bojājumu klasifikācijas

MĒRENI POSTĪJUMI-

bojājumi ar intensitāti no 10%, bet nepārsniedz būtisku postījumu kritēriju minimālo robežu.

LVM rīcība

- Informatīvas vēstules par postījumiem nosūtīšana;
- Bojāto platību aizsardzība;
- Informatīvas vēstules par aizsardzību nosūtīšana.

LVM Noslēgti medību tiesību nomas līgumi- 915 gab.

Nosūtītas informatīvas vēstules par mežaudžu postījumiem- 469 gab.

LVM rīcība atkarībā no bojājumu klasifikācijas

MĒRENI POSTĪJUMI-

bojājumi ar intensitāti no 10%, bet nepārsniedz būtisku postījumu kritēriju minimālo robežu.

BŪTISKI POSTĪJUMI-

bojājumu intensitāte 40%<, ir vismaz trīs meža nogabali un/vai platība ir lielāka par 5ha.

LVM rīcība

- Informatīvas vēstules par postījumiem nosūtīšana;
- Bojāto platību aizsardzība;
- Informatīvas vēstules par aizsardzību nosūtīšana.

- Informatīvas vēstules par postījumiem nosūtīšana;
- Bojāto platību aizsardzība;
- Informatīvas vēstules par aizsardzību nosūtīšana;
- Reģionālas sanāksmes ar MTN.

Reģionālas sanāksmes ar MTN.

Reģions	Uzaicināti uz sanāksmi	Ieradās uz sanāksmi	sanāksmi apmeklēja %	cita komunikācija, ja nebija ieradies sanāksmē	notikusi komunikācija % kopā
AV	20	6	30	12	90
DK	8	4	50	4	100
DL	9	7	78	2	100
RV	11	6	55	4	91
VD	13	7	54	6	100
ZE	17	14	82	1	88
ZK	31	20	65	6	84
ZL	61	51	84	5	92
kopā	170	115	68	40	91

Reģionālas sanāksmes ar medību tiesību nomniekiem ir devušas rezultātu

Suga	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017	
	Limits	%	Limits	%	Limits	%	Limits	%
	Nomedītš		Nomedītš		Nomedītš		Nomedītš	
Aļņi	5321		5592		6622		6867	
	4349	82	4894	88	5810	88	6416	93
Staltbrieži	12372		12478		14596		16006	
	8735	71	9774	78	11805	81	13736	86
Stirnas	23751		22614		27015		29434	
	5870	25	9362	41	13170	49	17319	59

LVM rīcība atkarībā no bojājumu klasifikācijas

MĒRENI POSTĪJUMI-

bojājumi ar intensitāti no 10%, bet nepārsniedz būtisku postījumu kritēriju minimālo robežu.

BŪTISKI POSTĪJUMI-

bojājumu intensitāte 40%<, ir vismaz trīs meža nogabali un/vai platība ir lielāka par 5ha.

KRITISKI POSTĪJUMI-

bojājumu intensitāte 40%< un atlasīto platību summa ir lielāka par 10ha uz 1000ha no MTN platības.

LVM rīcība

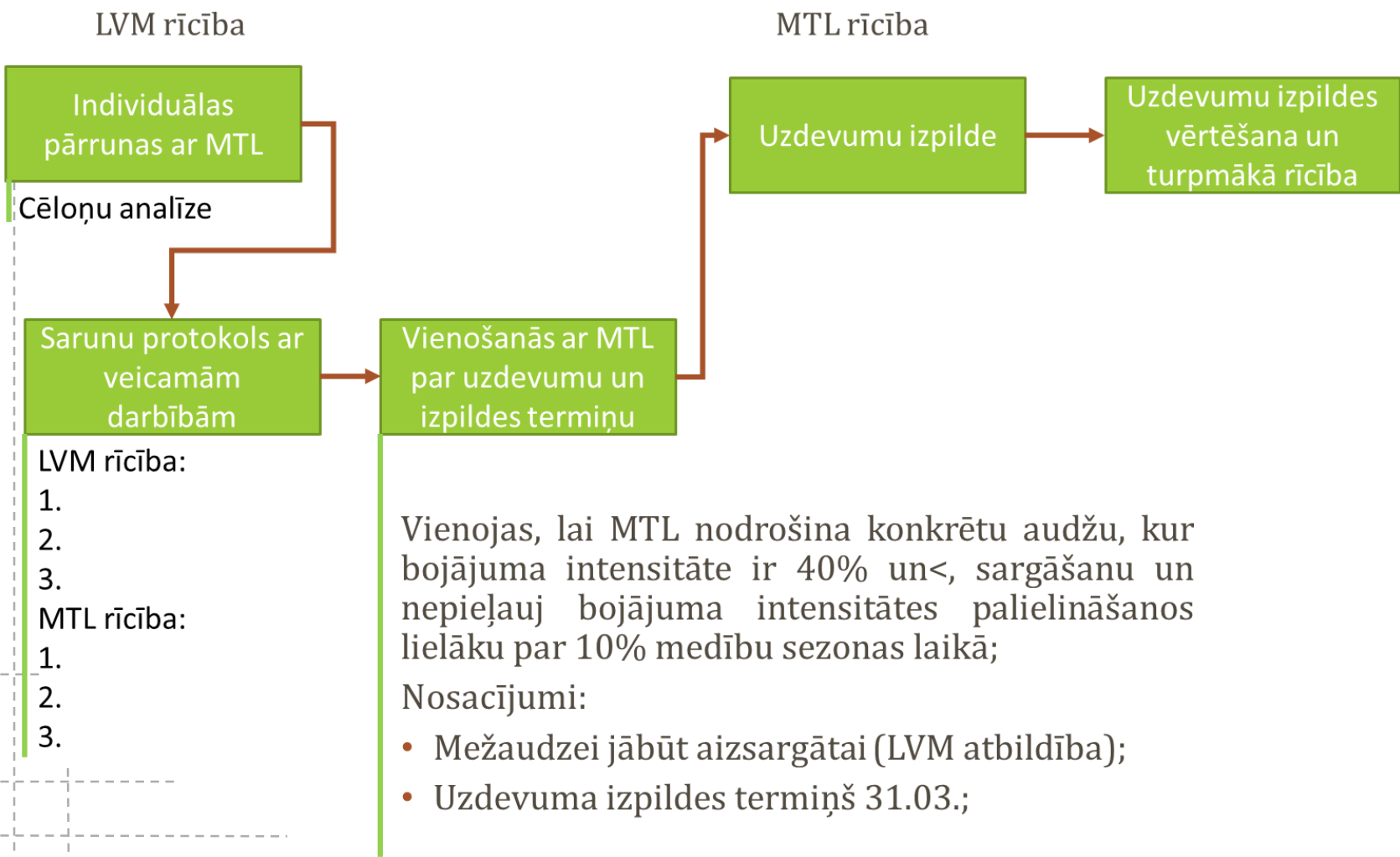
No 2017.gada

- Informatīvas vēstules par postījumiem nosūtīšana;
- Bojāto platību aizsardzība;
- Informatīvas vēstules par aizsardzību nosūtīšana.

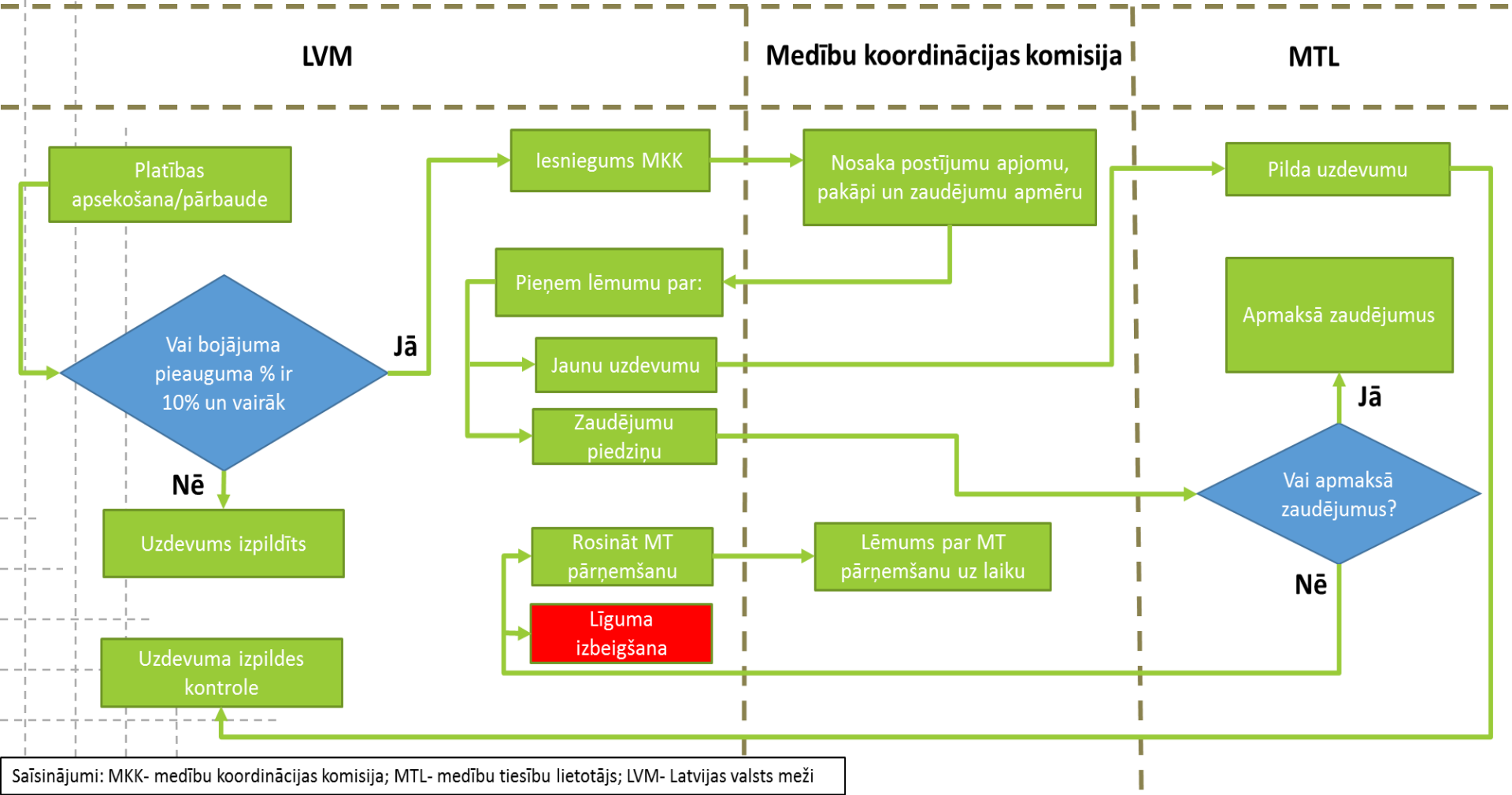
- Informatīvas vēstules par postījumiem nosūtīšana;
- Bojāto platību aizsardzība;
- Informatīvas vēstules par aizsardzību nosūtīšana;
- Reģionālas sanāksmes ar MTN.

- Informatīvas vēstules par postījumiem nosūtīšana;
- Bojāto platību aizsardzība;
- Informatīvas vēstules par aizsardzību nosūtīšana;
- Individuālas pārrunas ar MTN;
- Pavasarī Medību koordinācijas komisiju piesaiste;
- Lēmumi par turpmāko rīcību.

Rīcība postījumiem sasniedzot kritisku postījumu robežu

Uzdevuma izpildes vērtēšana un turpmākā rīcība

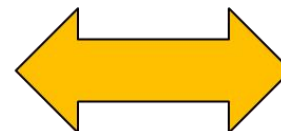

Individuālas pārrunas ar MTN 2017.gadā

Reģions	Individuālās pārrunas gab.
AV	2
DK	
DL	1
RV	1
VD	
ZE	4
ZK	2
ZL	3
kopā	13

Zemju īpašnieki

Mednieki

2017. gada pieredze iesaistot Medību koordinācijas komisijas

Sākumā saskaramies ar MKK neieinteresētību risināt problēmu:

Lūdzu Jūs iepazīties ar J J iesniegumu un sniegt komentārus.

Domāju, ka nebūtu jātērē KK locekļu laiks un pašvaldības resursi, lai risinātu īpašnieka un medību tiesību lietotāju problēmas, nosakot postījumu pakāpes, uzdodot medību tiesību lietotājam pienākumus, kontrolēt pienākumu izpildi un vēl izstrādāt rīcības plānus. Vārdu sakot, -radīt „ūdensgabalu”.

Jaunaudzes posta vēlu rudenī, ziemā, agrā pavasarī. Medību noteikumi nosaka termiņus. Ir apspriesti un apstiprināti 2017/2018.g. medību limiti. Centrālvidzemes virsmežniecība izsniedz virslimitus.

Rīcības plans- pie nepieciešamības, īpašniekam nomainīt medību tiesību lietotāju. Par neefektīvu pretaizsardzības līdzekli vērsties pret tā ražotāju.

Ar KK vadītāja tiesībām nododu šo iesniegumu izvērtēt pašvaldības juristam.

- uzdots medību tiesību lietotājam pastiprināti medīt postījumu vietās un to tuvākajā apkārtnē;
- nepieciešamības gadījumā pieprasīt VMD papildus medību atļaujas;

- Noslēgt biedrībai «Mednieku klubs «ggggggggggggg»» sadarbības līgumu ar blakus esošo MTN līdz 17.augustam;
- Ieteikt alžņus nomedīt līdz 1.decembrim, bet staltbriežus līdz 31.decembrim;
- Aicināt MTN aktīvāk medīt šajās platībās;
- Aicināt LVM turpmāk veikt aizsardzības pasākumus, tādejādi mazinot postījumus.

Medību koordinācijas komisiju lēmumi

3. medību koordinācijas komisijas lēmums:

- uzdot par pienākumu medniekam pastiprināti medīt atbilstoši izsniegtajām atļaujām, nepārsniedzot pieļaujamo nomedīšanas apjomu;
- informēt LVM, ka tā ir tiesīga prasīt no mednieka zaudējumu atlīdzināšanu;
- nepiemērot medību likumā 29.panta 4.daļā noteiktās MKK tiesības vērsties VMD ar lūgumu izdot papildus atļaujas medīšanai ārpus termiņa vai pārsniedzot nomedīšanas apjomu postījumu vietās.

4. medību koordinācijas komisijas lēmums:

- sastādīt postījumu aktu bojātajām audzēm;
- sniegt rekomendāciju VMD papildus izsniegt terminētas atļaujas esošā meža masīva mednieku formējumiem;
- ierosināt mednieku formējumiem aktīvi medīt briežus aktīvajā medību sezonas daļā;

5. medību koordinācijas komisijas lēmums:

- Noteikt Ministru kabineta noteikumu Nr.269 16.5.3. punkta izpildi 2017./2018.gada medību sezonā (pastiprināti medīt);
- Informēt, novada Medību koordinācijas komisijas pārstāvi no Latvijas meža īpašnieku biedrības V. R., rakstiski vai mutiski, par veiksmīgiem medību rezultātiem katra mēneša beigās 2017./2018.gada medību sezonas gaitā;
- Saņemt informāciju no LVM par pārējām problemātiskām jaunaudzēm medību līgumplatībās;
- Pieprasīt un nepieciešamības gadījumā saņemt virslimita medību atļaujas Valsts meža dienestā

6. medību koordinācijas komisijas lēmums uzdod:

- uzsākt staltbriežu mātīšu un teļu individuālās medības no 2017.gada 10.jūlija;
- no 2017.gada 1.oktobra līdz 2018.gada 31.janvārim vismaz 2 reizes mēnesī organizēt medības ar dzinējiem vai traucēšanu;
- Par notikušajām medībām ar dzinējiem un to rezultātiem informēt medību tiesību īpašnieku –LVM;
- Nepieciešamības gadījumā pieprasīt VMD izsniegt papildus staltbriežu medību atļaujas.

Pirmie secinājumi

- Četras no sešām MKK neievēroja MK noteikumos noteiktos termiņus (jānodrošina 15 darbadienu laikā lēmums un zaudējumu aprēķins);
- MKK nav izpratne par to lomu postījumu samazināšanā (medību likums 29.pants (6) MKK nosaka pasākumus postījumu un to seku ierobežošanai vai likvidēšanai);
- Iztrūkst kontrole pār pasākumu īstenošanas gaitu un rezultātiem no MKK puses.

Rīcības situācijas uzlabošanai

- Situācijas skaidrošana par MKK izveidošanas nepieciešamību un to lomu postījumu samazināšanā Latvijas pašvaldību savienības sanāksmē;

- Noorganizētas mācības Latvijas pašvaldību mācību centrā;
- Iesniegti priekšlikumi normatīvo aktu izmaiņām.

Medību tiesību nomas līgumu administrēšana

- Šobrīd no 915 spēkā esošiem līgumiem noslēgti uz jaunu termiņu (30 gadi) – 644 līgumi (2016. g. -291 gab.);
- Noslēgtas vienošanās par medījamo dzīvnieku piebarošanas lauciņu ierīkošanu -656.64 ha (2016. g. - 627 ha):
 - šobrīd piedāvāti medniekiem 297 objekti (gab.) kā potenciālie dzīvnieku piebarošanas lauciņi ar kopējo platību 471.57 ha;
 - atbilde- «Jā» no medniekiem par 69.27 ha;
 - atbilde- «Nē» no medniekiem par 128.69 ha;
 - vēl nav atbildes par 273.61 ha.
- LVM teritorijā ierīkotas un saskaņotas ir 2096 dzīvnieku barotavas (2016.g. - 1931 gab.).

A photograph of a forest with tall, slender trees and a young evergreen in the foreground.

**Audzēsīm ražīgas, vērtīgas un
veselīgas kokaudzes!**

LATVIJAS VALSTS MEŽI